

Προς :
ΡΑΕ
μέσω
kdprel@rae.gr

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2021

Αρ. ΔΡΥΘ/Ε.Κ.138130/1256

Περίληψη: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ σχετικά με την εξέταση των αναγκαίων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων προκειμένου για την εναρμόνιση του εθνικού πλαισίου προς την Οδηγία 2019/944, σε ό,τι ειδικότερα αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών: Ζητήματα επαρκούς ενημέρωσης των καταναλωτών, διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, ενίσχυση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των τιμολογίων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας

Σχετικά: α. Η από 05.08.2021 Ανακοίνωση της ΡΑΕ

Αξιότιμοι κύριοι,

Αναφορικά με την ως άνω σχετική διαβούλευση, παρατίθενται, διακριτά ανά θεματική ενότητα, οι απόψεις της ΔΕΗ Α.Ε. ως ακολούθως:

1) Αναφορικά με τους δωρεάν λογαριασμούς και τις πληροφορίες τιμολόγησης

Αναφορικά με το ως άνω ερώτημα της σχετικής διαβούλευσης, συμφωνούμε με την παροχή τιμολογιακών ή άλλων κινήτρων για την υιοθέτηση του ηλεκτρονικού λογαριασμού, το ύψος των οποίων είναι στο πλαίσιο της εκάστοτε εμπορικής πολιτικής των Προμηθευτών και δε δύναται να καθορισθεί ή οριοθετηθεί.

2) Αναφορικά με το μη επιτρεπτό της επιβολής ρήτρας πρόωρης αποχώρησης και τη σκοπιμότητα πρόβλεψης μεθοδολογίας από τη ΡΑΕ που θα τυποποιεί το ανακύπτον κόστος προμηθευτή, άρα και το ύψος της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης

Όσον αφορά το ερώτημα της Αρχής σας για τις ρήτρες πρόωρης αποχώρησης, μας βρίσκει σύμφωνους η διατήρηση της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης στις συμβάσεις με σταθερή τιμή ορισμένου χρόνου (διάρκεια σύμβασης) (είτε για λόγους αλλαγής προμηθευτή είτε για λόγους τερματισμού της σύμβασης και αποσύνδεσης του μετρητή). Η εν λόγω ρήτρα αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα

για την ανάκτηση του κόστους απόκτησης πελάτη και συνδυάζεται με τις εκάστοτε προωθητικές ενέργειες και τυχόν προνομιακές τιμές σε παρεχόμενες υπηρεσίες, οπότε είναι απαραίτητο να υπάρχει.

Παράλληλα όμως, διαφωνούμε με την ύπαρξη προκαθορισμένης μεθοδολογίας που θα τυποποιεί το κόστος προμηθευτή για την απόκτηση πελάτη, άρα και το ύψος της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης, διότι αυτό εξαρτάται από πολλούς μεταβλητούς παράγοντες, όπως οι μεταβαλλόμενες προωθητικές ενέργειες. Επιπλέον του ως άνω, υπάρχει και η περίπτωση όπου ένας προμηθευτής κάνει hedging για μία συγκεκριμένη ποσότητα ενέργειας σε μία καθορισμένη τιμή για μία ομάδα πελατών και για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και με βάση αυτή την τιμή κάνει την προσφορά του στους πελάτες του και αν στη συνέχεια μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα η τιμή μειωθεί στην προθεσμιακή αγορά και οι πελάτες αλλάξουν προμηθευτή, χωρίς να υπάρχει το αντικίνητρο της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης, τότε ο αρχικός προμηθευτής επωμίζεται όλη τη ζημιά, με αποτέλεσμα με την κατάργηση ή τυποποίηση της εν λόγω ρήτρας να αποδυναμώνεται το κίνητρο του προμηθευτή να παρέχει υπηρεσίες σε σταθερές τιμές και για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα που είναι και εν γένει η θεμελιώδης αρχή της αντιστάθμισης κινδύνου.

Γενικά, η ύπαρξη συγκεκριμένης μεθοδολογίας για την απόκτηση πελάτη περιορίζει την ελευθερία του Προμηθευτή να καθορίσει την τιμή στην οποία προσφέρει την ηλεκτρική ενέργεια στους πελάτες και στην ουσία η αγορά οδηγείται έμμεσα σε ρύθμιση τιμολογίων.

Η ρήτρα θα είναι γνωστή εκ των προτέρων στον πελάτη (προσυμβατικό στάδιο και στη Σύμβαση Προμήθειας που υπογράφει).

3. Ρυθμιστικό ερώτημα αναφορικά με την Παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας.

Αναφορικά με την IV. Ενότητα και το ως άνω ερώτημα της Αρχής σας, θα θέλαμε να εκφράσουμε τη συμφωνία μας με την ύπαρξη τιμολογίου μεταβαλλόμενης τιμής προμήθειας, αλλά όχι με την ύπαρξη ορίων προσαύξησης. Ωστόσο, σχετικά με το κυμαινόμενο κομμάτι της τιμολόγησης (πχ μέσω ρήτρας προσαύξησης), η Επιχείρηση συμφωνεί ότι θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο και σαφές στον καταναλωτή ως προς τα χαρακτηριστικά του (τύπος υπολογισμού και πηγή τιμών), καθώς και ως προς την επίπτωση στο λογαριασμό του, μέσω παραδειγμάτων τυπικών πελατών και ιστορικότητας τιμών. Οι Προμηθευτές θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλους τους δυνατούς ενεργειακούς δείκτες που αναφέρονται και συμφωνούμε να μπορούν να ενσωματωθούν οι δείκτες και στα παρεχόμενα εργαλεία σύγκρισης τιμών.

Αναλυτικότερα ως προς τα όρια προσαύξησης, η πρόταση της Αρχής για δύο βασικές κατηγορίες τιμολογίων, ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο με ανώτατο όριο (πλαφόν), δεν φαίνεται να είναι συμβατή με την οικονομική ελευθερία των Προμηθευτών λαμβάνοντας υπόψη και πρόσφατη αντίδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην προσθήκη ανώτατων ορίων τιμολόγησης επ' ευκαιρίας της Ισπανίας (πρβλ. αντίδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην πρόσφατη λήψη μέτρων της Ισπανίας για καθορισμό ανώτατων ορίων τιμολόγησης-*MLex Editorial 13 August 2021 Energy pricing not up for discussion, EU Commission tells Spain as prices hit record*, ΔΕΕ, C-473-17, 546-17 Repsol Butano SA καθώς και

νομολογία Federutility). Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι οι ίδιες οι διατάξεις της Οδηγίας 2019/944 οριοθετούν και δη αυστηρά την δυνατότητα των κρατών να επεμβαίνουν στην τιμολόγηση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 5 παρ.3 επ.).

Όσον αφορά την έξαρση των τιμών το τελευταίο διάστημα σε όλη την Ευρώπη, είναι απολύτως κατανοητή η επί της αρχής ανάγκη διαχείρισης του προβλήματος και οι λύσεις με κρατική παρέμβαση, οι οποίες εστιάζουν σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα χωρίς κινδύνους αλλοίωσης του υγιούς ανταγωνισμού μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Συνδυαστικά μάλιστα με τις διαφοροποιημένες επιχειρήσεις προμήθειας ενέργειας που συμμετέχουν στην αγορά, θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη ρυθμιστική παρέμβαση δύναται να πλήξει καίρια την βιωσιμότητα ορισμένων εξ αυτών, δεδομένου ότι οι προμηθευτές θα εξαναγκάζονται να απορροφήσουν την οιαδήποτε (άνω του πλαφόν) αύξηση τιμής.

Ως γνωστόν το πραγματικό συμφέρον του καταναλωτή έγκειται στο να υπάρχουν πολλοί και υγιείς παίκτες για πολλαπλά προϊόντα επιλογών, ώστε να επωφελείται της προσφοράς αυτών. Η «αναγκαστική» ομογενοποίηση τιμών και προσφορών μέσω ρύθμισης στρεβλώνει τον ίδιο τον ανταγωνισμό (πρβλ. ΔΕΕ CIF C-198/01 καθώς και αρ.16 του ΧΘΔΕΕ).

Συμπερασματικά, εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ενέργειας ενδέχεται να δεχθεί ισχυρά πλήγματα, ήτοι μείωση του αριθμού των προμηθευτών εξασθένιση κινήτρων εισόδου νέων προμηθευτών, αύξηση του κόστους βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και κατά επέκταση μείωση μελλοντικών επενδύσεων, και συνεπώς και περιορισμό στις καταναλωτικές επιλογές.

Ως προς τα δημόσια εργαλεία σύγκρισης τιμών, θεωρούμε νευραλγική την προσπάθεια επιπλέον ενίσχυσής τους και μέσω παραδειγμάτων τυπικών πελατών κι ενδεικτικών τιμών για τους δείκτες που χρησιμοποιούνται στις ρήτρες των Προμηθευτών. Μάλιστα με το τρόπο αυτό, είναι δυνατή και η σύγκριση ανομοιογενών τιμολογίων μεταξύ τους (πχ ένα σταθερό με ένα μεταβλητό), δημιουργώντας ένα πολύτιμο/μοναδικό εργαλείο για τους πελάτες.

4. Ρυθμιστικό Ερώτημα αναφορικά με την κατάργηση της παραγράφου 4 της Απόφασης 409/2020 περί πρόβλεψης ισοδύναμων μέτρων και διατήρησης μόνο της Αναλογικής Χρέωσης (και των ορίων διακύμανσης επί αυτής) για λόγους διαφάνειας.

Αναφορικά με το ως άνω ερώτημα, η διατήρηση μόνο ενός τρόπου τιμολόγησης έρχεται σε αντίθεση με την ελευθερία των Προμηθευτών να διαμορφώνουν την Τιμολογιακή Πολιτική τους, οπότε επιθυμούμε να παραμείνει η σχετική παράγραφος περί ισοδύναμων μέτρων αφού σε κάθε περίπτωση ο προμηθευτής τεκμηριώνει την τήρηση των εν λόγω αρχών.

5. Ρυθμιστικό ερώτημα αναφορικά με την κατάργηση του παγίου (ή κάθε άλλης παρεμφερούς επιβάρυνσης) σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Σχετικά με την πρόταση της Αρχής σας για την κατάργηση του παγίου σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, θεωρούμε ότι η πάγια χρέωση στην ενέργεια, όπως και σε όλες τις αγορές υπηρεσιών, αποτελεί κεντρικό συστατικό της εμπορικής πολιτικής των εταιρειών. Χρησιμοποιείται είτε για τη δημιουργία ελκυστικότερων τιμολογίων για μια μερίδα πελατών (πχ ένα τιμολόγιο με χαμηλότερη χρέωση κατανάλωσης ενέργειας κι υψηλότερο πάγιο ταιριάζει πολύ καλύτερα σε έναν πελάτη υψηλής κατανάλωσης), είτε για την ανάκτηση πάγιων λειτουργικών/διαχειριστικών εξόδων της επιχείρησης ανά πελάτη, που δε μπορούν να ανακτηθούν με τρόπο συνεπή κι εγγυημένο μέσω της κατανάλωσης (π.χ. λόγω ιδιαίτερα χαμηλής κατανάλωσης, κλειστών κτιρίων, εξοχικών, Net Metering περιπτώσεων όπου ο συμψηφισμός παραγόμενης-καταναλισκόμενης ενέργειας είναι μηδενικός λόγω αυξημένης παραγωγής, ωστόσο υπάρχουν κόστη διαχείρισης λογαριασμών που επιβαρύνουν τον προμηθευτή κλπ). Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε ότι το πάγιο, ως βασικό συστατικό της εμπορικής τιμολογιακής πολιτικής, δε μπορεί να επιδέχεται παρεμβάσεων που μειώνουν δραματικά την ποικιλία των προϊόντων και τις επιλογές των πελατών.

6. Καθορισμός του τρόπου ειδοποίησης των καταναλωτών για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής καθόσον αφορά σε Ρήτρα Αναπροσαρμογής.

Όσον αφορά τα ερωτήματα σχετικά με τον καθορισμό του τρόπου ειδοποίησης των καταναλωτών για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής καθόσον αφορά σε Ρήτρα Αναπροσαρμογής, η Επιχείρηση εν γένει συμφωνεί με την ενδυνάμωση της ενημέρωσης των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και με την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας 2019/944.

Το ζήτημα επαρκούς ενημέρωσης των καταναλωτών αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρή υποχρέωση στο πλαίσιο διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, ενίσχυσης της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των τιμολογίων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, που αποτελούν προϋποθέσεις για την λήψη συνειδητοποιημένων αποφάσεων και συνεπακόλουθα ενδυναμώνουν τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού σε οριοθετημένη απελευθερωμένη αγορά, σύμφωνα με τον Χάρτη Δικαιωμάτων της ΕΕ και την ενωσιακή νομολογία.

Έτσι, η ενημέρωση των καταναλωτών πρέπει να είναι ευρύτατη, να προηγείται θεσμικά και οπωσδήποτε να λάβει χώρα σε πανελλήνιο επίπεδο με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως δε μέσω των διαύλων επικοινωνίας τόσο της Πολιτείας όσο και των αρμοδίων θεσμικών οργάνων αυτής, ώστε να κατανοήσουν οι ίδιοι οι καταναλωτές και οι αντιπροσωπευτικές ενώσεις τους τις τεκτονικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στην αγορά ενέργειας και δη ηλεκτρισμού το τελευταίο χρονικό διάστημα. Προτείνεται δε όπως η Αρχή- ως ανεξάρτητος θεσμικός φορέας- να προβεί πρωτίστως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, στο νέο αναδεικνυόμενο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς μέσω ιστοσελίδας, ενημερωτικών φυλλαδίων, διοργάνωσης ημερίδων και συνεδρίων, ιδίως ως προς το ζήτημα της δυναμικής τιμολόγησης, δημιουργία πολλαπλών εργαλείων προσφερόμενων τιμολογίων ανά κατηγορία πελάτη (πχ. για ΚΟΤ, ηλεκτροκίνηση), προώθηση εν γένει δράσεων ενίσχυσης της διαφάνειας επί των

διαδικασιών που προβλέπονται στην Οδηγία, καθορισμένη προσυμβατική ενημέρωση των καταναλωτών και μέριμνα για τυποποίηση εντύπων.

Ως προς την ενημέρωση των πελατών από την πλευρά των προμηθευτών σε περίπτωση οποιασδήποτε αλλαγής, και στη βάση εφαρμογής της παρ.4 του Άρθρου 10 της Οδηγίας 944/2019 θεωρούμε ότι «οι προμηθευτές θα πρέπει να ειδοποιούν τους τελικούς πελάτες τους με διαφανή και κατανοητό τρόπο απευθείας για οποιαδήποτε προσαρμογή της τιμής προμήθειας την κατάλληλη χρονική στιγμή και το αργότερο δύο εβδομάδες, και όταν πρόκειται για οικιακούς καταναλωτές, έναν (1) μήνα, πριν τη χρονική στιγμή κατά την οποία η προσαρμογή τίθεται σε ισχύ», μέσω της ιστοσελίδας ή μέσω δελτίου τύπου και παράλληλα να εκτελούνται και προσωποποιημένες ενημερώσεις κατά την έκδοση των λογαριασμών μέσω διακριτής θέσης μηνυμάτων στον έντυπο ή ηλεκτρονικό λογαριασμό ή εναλλακτικά μέσω διακριτής επιστολής, όπου θα παρατίθενται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες (καθώς δεν είναι δυνατόν όλη η λεπτομέρεια, τα παραδείγματα κλπ. να χωρέσουν σε ένα έγγραφο). Επίσης ένα ρυθμιστικά τυποποιημένο υπόδειγμα λογαριασμού προς ενδυνάμωση των καταναλωτών στο πλαίσιο εκούσιας εμπορικής υιοθέτησης συνίσταται για την εξυπηρέτηση της εφαρμογής της αρχής της διαφάνειας και συγκρισιμότητας στη βάση και της ρυθμιστικής κατεύθυνσης.

➤ *Συνοψίζοντας, ως προς τις προτάσεις της Αρχής :*

(α) για την παροχή ενός τουλάχιστον σταθερού τιμολογίου ανά κατηγορία πελατών

Η Επιχείρηση συμφωνεί με την πρόταση για την παροχή ενός τουλάχιστον σταθερού τιμολογίου ανά κατηγορία πελατών.

(β) για την παροχή κυμαινόμενου τιμολογίου με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας, με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας π.χ. $\pm 30\%$

Η Επιχείρηση συμφωνεί με την ύπαρξη κυμαινόμενου τιμολογίου με τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται παραπάνω στην απάντησή μας, αλλά όχι με την ύπαρξη ορίων προσαύξησης. Αντ' αυτού θεωρεί νευραλγική την προσπάθεια ενίσχυσης των δημόσιων εργαλείων για τη συγκρισιμότητα των τιμολογίων μέσω τυπικών πελατών κι ενδεικτικών τιμών για τους δείκτες που χρησιμοποιούνται στις ρήτρες των Προμηθευτών. Επιπλέον, εκτιμά ότι με το τρόπο αυτό, είναι δυνατή κι η σύγκριση ανομοιογενών τιμολογίων μεταξύ τους (πχ ένα σταθερό με ένα μεταβλητό), δημιουργώντας ένα πολύτιμο/μοναδικό εργαλείο για τους πελάτες.

(γ) για τη διατήρηση μόνο της Αναλογικής Χρέωσης (και των ορίων διακύμανσης επί αυτής) για λόγους διαφάνειας

Θεωρούμε ότι ο τρόπος τιμολόγησης (πάγια και αναλογική χρέωση ενέργειας ή/και ισχύος κλπ) είναι αναπόσπαστο και θεμελιώδες κομμάτι της εμπορικής

τιμολογιακής πολιτικής κι ως εκ τούτο θα πρέπει να διαμορφώνεται αποκλειστικά από τους Προμηθευτές. Ως εκ τούτου η Επιχείρηση διαφωνεί με τη διατήρηση μόνο της Αναλογικής Χρέωσης.

(δ) για τη διαμόρφωση κάθε άλλου είδους τιμολογίων από τους Προμηθευτές, βάσει της επιχειρηματικής τους ελευθερίας, τηρουμένων όμως των αρχών της διαφάνειας, της επαληθευσιμότητας, της ευχερούς κατανόησης και της συγκρισιμότητας

Με τις ως άνω αρχές η Επιχείρηση συμφωνεί αναντίρρητα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Ευαγγελία Γκότζου
Διευθύντρια Ρυθμιστικών Θεμάτων